

[16] Resum

Models i exemples de resums

MODELS DE RESUMS (I): L'ABSTRACT

L'**abstract** és la carta de presentació en una revista especialitzada d'un article científic o tècnic i això permet al lector d'estar al cas de les últimes investigacions i que es faci una idea del que pot trobar en el document.

Ampliació de continguts

Per saber quins són els cànons reglamentats per escriure un *abstract* teniu la ISO 214-1976 de la Documentation Abstracts for publications and documentation. Aquesta norma proporciona una introducció breu i un apartat dedicat a definicions. Se centra principalment en el tractament del contingut dels documents, en la presentació i estil, i mostra uns quants exemples.

Una altra font que podeu consultar és la ANSI/NISO Z39.14-1997 (R2002), *Guidelines for Abstracts*, un estàndard que ajuda a elaborar *abstracts*, ja que en descriu els components i també els estils i formats apropiats. Aquesta norma inclou exemples. La pàgina web és: <http://www.niso.org/standards/resources/Z39-14.pdf>

També en la UNE 50-103-1990. AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación), l'organisme espanyol encarregat d'elaborar les normes espanyoles pel que fa als *abstracts*, trobareu informació. La norma UNE 50-103-1990 és l'equivalent espanyol a la ISO 214-1976, amb l'única diferència que inclou els seus propis comentaris i proposa exemples propis.

Hi ha diferents tipus d'*abstracts*:

L'indicatiu o descriptiu que, com el nom indica, ens ofereix una visió breu i general del text; és a dir ens assabenta del tema del document i exposa l'objectiu de la investigació però no els resultats obtinguts ni tampoc dades qualitatives ni quantitatives. És a dir no entra en detalls. Amb aquest *abstract* l'usuari té una base per decidir si necessita llegir el document o no. Pot tenir aproximadament entre 100 i 150 mots.

Exemple

Exemple d'un *abstract* indicatiu o descriptiu.

Se presenta en este trabajo el envejecimiento como una enfermedad que origina una disminución del número y, especialmente, de la actividad de las células orgánicas, como consecuencia de un desequilibrio entre la pérdida de las células compensadas por la renovación de las mismas que de forma acelerada alteran negativamente las funciones y aptitudes orgánicas. Se analizan los dos mecanismos de destrucción celular, es decir, la necrosis y la apoptosis, y los factores que conducen a ellas, así

como los que influyen en el ciclo celular. Finalmente, se presentan los ensayos que se han hecho en la prevención del envejecimiento y las posibilidades reales de que actualmente dispone el hombre.

L'informatiu proporciona la informació rellevant, els propòsits, els mètodes, els resultats i les conclusions. És més llarg ja que pot tenir aproximadament entre 150 i 200 paraules quan es tracta d'articles de revistes, i de 500 paraules si són tesis o monografies.

Exemple

Exemple d'un *abstract* informatiu.

Métodos: se utilizó una lista de 44 deficiencias para evaluar, bajo observación directa, las entrevistas médicas que 48 internos realizaron a 96 pacientes hospitalizados. Las deficiencias estaban referidas al contenido de la HEA, los tipos de preguntas y aspecto general y se clasificaron en mayores, importantes y menores. Se presentaron 783 deficiencias para una media de 8.1 por entrevista, el 29,6% correspondieron a la HEA, el 20% a los tipos de preguntas y el 50,4% a los aspectos generales. El 27% fueron mayores, el 46,4% importantes y el 26,6% menores. **Resultados:** se evidenció que existe la tendencia a obtener la información por preguntas breves y cerradas, que inducen respuestas y dar inicio por los antecedentes patológico personales, así como serias dificultades en las habilidades del interrogatorio. Algunas deficiencias no debieron presentarse o ser tan frecuentes en el último año de estudio. Más de la tercera parte de los internos no fueron supervisados nunca a la hora de hacer una historia clínica. Se concluyó que existe la necesidad de incrementar la observación directa de los alumnos al hacer historias clínicas como medida fundamental para mejorar sus habilidades clínicas.

L'estructurat és un resum de cada una de les seccions principals d'un document, especialment en l'àmbit clínic (introducció, mètodes, resultats i discussió). Aquest sumari facilita la recerca d'informació ja que la sintetitza en bases de dades, publicacions de referència i altres fonts. Normalment no pot excedir les 250 paraules. Els aspectes fonamentals són: l'objectiu de la investigació, el tipus d'estudi, les variables, els resultats valorats, com es va obtenir la mostra, una anàlisi estadística, si els resultats clínics són socialment significatius i les conclusions.

Exemple

Exemple d'un *abstract* estructurat.

Introducción y objetivos. Debido a que la masa ventricular izquierda está asociada con un aumento en el riesgo de morbilidad y mortalidad de las enfermedades cardiovasculares en la población general, y por ser el electrocardiograma un método accesible y económico para el diagnóstico de la hipertrofia ventricular izquierda, decidimos calcular la sensibilidad y la especificidad de 5 criterios electrocardiográficos para el diagnóstico de la hipertrofia ventricular izquierda y comparar los resultados de nuestro estudio con los de sus autores originales. **Pacientes y métodos.** Fueron evaluados 135 pacientes, y de ellos 46 fueron excluido por los siguientes criterios: enfermedad broncopulmonar obstructiva crónica, bloqueo completo de rama derecha o izquierda, cardiopatía isquémica o síndrome de Wolff-Parkinson-White. Quedaron 89 pacientes y se les realizó un electrocardiograma con los siguientes criterios: el

sistema de puntuació de Romhilt-Estes, el criteri de Sokolow-Lyon en dos versions (S en U 1 + R en V5 o V6 >3,5 mV, R en a VL>1,1 mV), el de Cornell y el de Rodríguez Padial. La hipertrofia ventricular izquierda fue definida por los criterios de la convención de Penn. **Resultados.** En nuestro estudio obtuvimos los siguientes resultados: a) la puntuación de Romhilt-Estes tiene una sensibilidad del 12% y una especificidad del 87% , b) el criterio de Sokolow-Lyon (SV1 + RV5 o V6) tiene una sensibilidad del 22% y especificidad del 79%, c) el criterio de Sokolow-Lyon (RaVL) tiene una sensibilidad del 18% y una especificidad del 92%, d) el criterio de Cornell tiene una sensibilidad del 31% y una especificidad del 87%, y e) el criterio de Rodríguez Padial tiene una sensibilidad del 82% y una especificidad del 8%. Hay una tendencia similar entre los resultados de nuestro estudio y los de los autores originales, aunque existe una diferencia estadísticamente significativa entre ambos (p 0,01). **Conclusiones.** Estos criterios tienen poco valor diagnóstico en la interpretación aislada de un paciente con hipertrofia ventricular izquierda, por lo que se debe tener en cuenta toda la historia médica y el examen físico.

Segui el tipus d'*abstract* que sigui, per guanyar llegibilitat s'ha de vigilar de definir les abreviatures o símbols la primera vegada que apareixen, d'utilitzar una nomenclatura estàndard i no pas la terminologia específica de l'autor; de no usar taules i fórmules estructurals poc freqüents o massa específiques i de conjugar els verbs en veu activa i 3a persona.

Recurs bibliogràfic

Per conèixer quins *abstracts* es publiquen arreu del món podeu consultar l'*Index bibliographicus*, que edita la International Federation for Documentation de la Haia, ordenat segons la classificació decimal universal i que disposa d'un índex alfabètic de títols.

L'*abstract* és una versió en miniatura de documents d'àmbit específic.

MODELS DE RESUMS (II): EL RESUM EXECUTIU

Molt sovint en l'àmbit administratiu, empresarial i comercial, com a **traducció o adaptació** per al públic profà d'una font difícil d'accedir per la complexitat temàtica o l'ús d'una terminologia molt específica, utilitzarem el **resum executiu**. Per exemple, si voleu presentar un pla d'empresa o un projecte nou, n'hi haureu d'adjuntar un pensant en el que voleu aconseguir del destinatari i tenint en compte les dades que preferiu ressaltar perquè el missatge sigui clar i contundent. Per tant no es tracta d'escriure cap carta de descripció, ni de dissenyar una campanya publicitària, ni establir una taula extensa de continguts. El que cal és, com ja hem vist en tots els resums, presentar la informació més rellevant i recollir les línies principals del pla o projecte.

De la mateixa manera que passava amb l'*abstract*, pot ser que el lector solament llegeixi aquesta part resumida. Per això caldrà sobretot atreure l'atenció del lector amb alguna estratègia com ara començar amb una frase que el captivi com ara una anècdota, una petita història, una pregunta, una dada estadística, un emblema expressiu, etc.

Altres estratègies que podeu tenir en compte són:

- Establir diferents divisions (descripció, anàlisi...) i destacar-ne un aspecte.
- Demostrar un cert sentit del realisme afegint-hi contres, possibles riscos o competidors, i com afrontar-los.
- Tancar el text amb un propòsit.

Si després de llegir-lo es vol tirar endavant el projecte vol dir que heu tingut èxit.

Exemple

Exemple d'un resum executiu.

Studio67 is a new medium-sized restaurant located in a trendy neighborhood of Portland, Oregon. Studio67's emphasis will be on organic and creative ethnic food. An emphasis on organic ingredients is based on Studio67's dedication to sustainable development. Additionally, the restaurant procures local foods when possible, reducing their dependence on fossil fuels used for transportation.

Services

Studio67 offers Portlanders a trendy, fun place to have great food in a social environment. Chef Mario Langostino has a large repertoire of ethnic ingredients and recipes. Studio67 forecasts that the majority of purchases will be from the chef's recommendations. Ethnic recipes will be used to provide the customers with a diverse, unusual menu. Chef Mario will also be emphasizing healthy dishes, recognizing the trend within the restaurant industry for the demand for healthy cuisine.

Customers

Studio67 believes that the market can be segmented into four distinct groups that it aims to target. The first group is the lonely rich which number 400,000 people. The second group that will be targeted is young happy customers which are growing at an annual rate of 8% with 150,000 potential customers. The third group is rich hippies who naturally desire organic foods as well as ethnic cuisine. The last group which is particularly interested in the menu's healthy offerings is dieting women which number 350,000 in the Portland area.

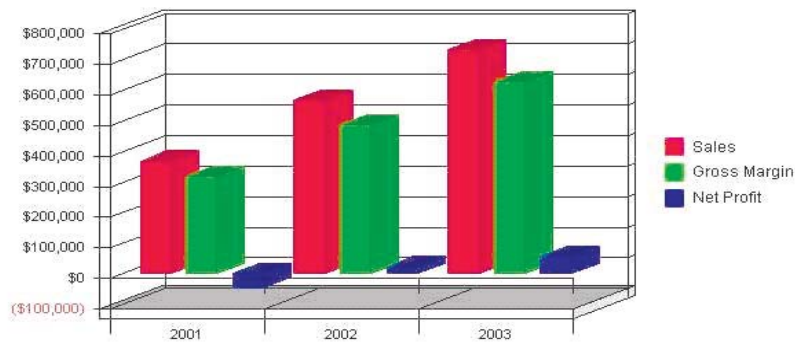
Management

Studio67 has assembled a strong management team. Andrew Flounderson will be the general manager. Andrew has extensive management experience of organizations ranging from six to 45 people. Jane Flap will be responsible for all of the finance and accounting functions. Jane has seven years experience as an Arthur Andersen CPA. Jane's financial control skills will be invaluable in keeping Studio67 on track and profitable. Lastly, Studio67 has chef Marion Langostino who will be responsible for the back-end production of the venture. Chef Mario has over 12 years of experience and is a published, visible fixture in the Portland community.

Most important to Studio67 is the financial success which will be achieved through strict financial controls. Additionally, success will be ensured by offering a high-quality service and extremely clean, non-greasy food with interesting twists. Studio67 does plan to raise menu rates as the restaurant gets more and more crowded, and to make sure that they are charging a premium for the feeling of being in the "in crowd."

The market and financial analyses indicate that with a start-up expenditure of \$141,000, Studio67 can generate \$350,000 in sales by year one, \$500,000 in sales by the end of year two and produce net profits of 7.5% on sales by the end of year three. Profitability will be reached by year two.

Highlights

Objectives

Sales of \$350K the first year, more than half a million the second.

1. Personnel costs less than \$300K the first year, less than \$400K the second year.
2. Profitable in year two, better than 7.5% profits on sales by year three.

Mission

Studio67 is a great place to eat, combining an intriguing atmosphere with excellent, interesting food that is also very good for the people who eat there. We want fair profit for the owners, and a rewarding place to work for the employees.

El missatge del resum executiu ha de ser clar, directe i ha de cridar l'atenció del lector.

EXEMPLES DE RESUMS

Així com un mateix fragment pot tenir diferents estils, també segons el propòsit i l'usuari produïrem resums diversos. Això inclou textos d'extensió variable, amb missatges diferents que tenen en comú que són formes reduïdes d'un tot més ampli. Veiem-ne uns quants.

Resum descriptiu: un resum que descriu, que exposi els detalls que són importants per a un col·lectiu determinat.

Exemple

A continuació hi ha dos exemples de resum descriptiu.

Exemple 1

El cor és un múscul buit, situat al centre de la cavitat toràctica, entre els pulmons. Una paret muscular, el septe, divideix el cor en dues parts: l'esquerra i la dreta. En

cada part una vàlvula la divideix en dues cambres (sic): la superior o aurícula i la inferior o ventricle. La vàlvula dreta s'anomena tricúspide, i l'esquerra, bicúspide o mitral.

El cor realitza uns moviments repetitius que s'engloben en el cicle cardíac. Aquest està compost per la diàstole (quan es relaxa i s'omplen les aurícules de sang), la sístole auricular (les parets de les aurícules es contrauen i la sang passa als ventricles corresponents a través de les vàlvules auriculoventriculars) i la sístole ventricular (les parets del ventricles es contrauen i la sang surt del cor per les artèries a través d'altres vàlvules). Cada cicle correspon a un batec i el cor, en condicions normals, batega entre 60-80 vegades per minut.

El cor bombeja sang a tot el cos, subministrant a les cèl·lules oxigen i substàncies nutritives. L'aparell circulatori és el que transporta les substàncies absorbides en el tub digestiu, també transporta l'oxigen als teixits, així com el diòxid de carboni als pulmons i altres productes metabòlics als ronyons. La sang és el teixit encarregat de transportar aquestes substàncies per tot el cos. L'aparell circulatori està format pel cor i pels vasos sanguinis.

Exemple 2

Aventurar-se: arriscar-se; tirar-s'hi de cap; atrevir-se; embarcar-se; gosar; temptejar; posar el cascavell al gat; decidir-se; comprometre's; apostar...

Aventurer/a: persona que cerca aventures o que viu una vida que n'és plena. Aquest llibre recull les històries de vint dones (Santa Eulàlia, Gal·la Plàcidia, Ermessenda de Carcassona, Almadis de la Marca, les abadesses Emma i Ingilberga, Violant d'Hongria, Elisenda de Montcada, Elionor de Sicília, Na Meirona, Germana de Foix, Juliana Morell, Violant Carnera, Josepa Vilaret àlies la Negreta, Dolors Monserdà, Francesca Bonnemaison, Rosa Amat, Rosa de Puig, Teresa Claramunt, Lluïsa Vidal i Raquel Meller) que visqueren ben bé com si la vida fos una aventura. Dones que es van atrevir a significar-se, que van gosar dir, cadascuna a la seva particular manera, són aquí i vull fer-ho saber. Empeses per l'ambició, el sentit del deure, la passió o la necessitat, totes es van comprometre amb el seu temps i amb el seu entorn, i són les dignes representants de milions de dones que al llarg dels segles han estat l'altra meitat dels protagonistes de la història. Decidides, arriscades, resoltes, compromeses... dones del seu temps que amb llurs vides significades o anònimes han construït, pam a pam, la fesomia de la nostra cultura i el nostre país.

Resum concís: resum telegràfic. En l'àmbit de la documentació la indexació seria una forma de resumir mitjançant paraules clau per trobar fàcilment un document; en altres àmbits serà el text succint, que després dona pas a l'expansió del tema amb detalls.

Exemple

Resum concís d'una notícia apareguda al diari. Aquest resum esdevindria el titular de la portada.

La contaminació del trànsit causa 3.000 morts a l'any a Catalunya, 7 vegades més que els accidents.

[El Periódico, 9/11/07]

Resum concís a partir d'un text llarg (una tesi sobre la interpretació dinàmica de la vegetació en un medi tropical inundable. La plana al·luvial de l'alta Amazònia).

Las tierras agrícolas más productivas de Amazonia se ubican en la llanura aluvial del río Amazonas, y de sus afluentes de aguas turbias (aguas blancas). El estudio geomorfológico y botánico de la parte alta de la cuenca amazónica demuestra como el desarrollo del bosque natural y de las vegetaciones herbáceas, su estructura vertical y horizontal, su composición florística, como su dinámica, son dependientes de los mecanismos de la dinámica fluvial.

El desarrollo de las sucesiones de vegetación está bajo la influencia de las condiciones ecológicas de cada unidad geomorfológica: duración de la creciente, drenaje interno, distancia hasta los canales, dispersión acuática de las semillas.

El estatuto sucesional de las especies, la importancia del agua en la dispersión de las semillas, el origen de la flora, las capacidades adaptativas particulares de las Moraceae constituyen unos de los aspectos discutidos.

Las Moraceae, Annonaceae, Leguminoseae son las familias botánicas más representadas en el bosque ribereño de la región.

Se propone también una definición de la várzea y del igapó.

La sensibilidad del medio ambiente con respecto a la duración, la frecuencia y la periodicidad de la inundación permite prever perturbaciones serias en caso de que cambie la dinámica fluvial.

Si las actividades humanas provocan una modificación del régimen de las aguas, una agravación de las inundaciones resultaría en una invasión de los suelos frágiles de altura por asuntos agrícolas. Las consecuencias serían destructivas e irreversibles, mayormente por el aumento demográfico de las poblaciones humanas.

La llanura aluvial es un medio básico para la vida del hombre amazónico. De su protección depende también la sobrevivencia de las tierras de altura.

Resum de divulgació: un resum amb terminologia adaptada al lector perquè el destinatari poc entès en el ram pugui copsar el missatge.

Exemple

Exemple d'un resum divulgatiu, amb terminologia adaptada, d'un text de Michael Faraday, *Història química d'una espelma*, científic anglès del S. XIX que va divulgar als nens pobres de Londres els principis de la ciència i la seva relació amb la vida quotidiana.

'A beautiful cup...'

You see, then, in the first instance, that a beautiful cup is formed. As the air comes to the candle, it moves upward by the force of the current which the heat of the candle produces, and it so cools all the sides of the wax, tallow, or fuel as to keep the edge much cooler than the part within; the part within melts by the flame that runs down the wick as far as it can go before it is extinguished, but the part on the outside does not melt. If I made a current in one direction, my cup would be lop-sided, and the fluid would consequently run over; for the same force of gravity which holds worlds together holds this fluid in a horizontal position, and if the cup be not horizontal, of course the fluid will run away in guttering. You see, therefore, that the cup is formed by this beautifully regular ascending current of air playing upon all sides, which keeps the exterior of the candle cool. No fuel would serve for a candle which has not the property of giving this cup, except such fuel as the Irish bogwood, where the material

itself is like a sponge and holds its own fuel. You see now why you would have had such a bad result if you were to burn these beautiful candles that I have shown you, which are irregular, intermittent in their shape, and can not, therefore, have that nicely-formed edge to the cup which is the great beauty in a candle. I hope you will now see that the perfection of a process - that is, its utility - is the better point of beauty about it. It is not the best looking thing, but the best acting thing, which is the most advantageous to us. This good-looking candle is a bad-burning one. There will be a guttering round about it because of the irregularity of the stream of air and the badness of the cup which is formed thereby. You may see some pretty examples (and I trust you will notice these instances) of the action of the ascending current when you have a little gutter run down the side of a candle, making it thicker there than it is elsewhere. As the candle goes on burning, that keeps its place and forms a little pillar sticking up by the side, because, as it rises higher above the rest of the wax or fuel, the air gets better round it, and it is more cooled and better able to resist the action of the heat at a little distance. Now the greatest mistakes and faults with regard to candles, as in many other things, often bring with them instruction which we should not receive if they had not occurred. We come here to be philosophers, and I hope you will always remember that whenever a result happens, especially if it be new, you should say, "What is the cause? Why does it occur?" and you will, in the course of time, find out the reason.

Resum automàtic de textos: avui dia gràcies a l'enginyeria lingüística, a la informàtica i altres disciplines, la tecnologia del llenguatge està prou avançada per tractar la informació classificant-la, filtrant-la i extraient-la de documents. És a dir hi ha sistemes que busquen textos, amb la informació que ens interessa, i els resumeixen sense intervenció humana.

Hi ha tres tipus de resums automàtics:

1. Els d'extracció: a partir d'un o més textos s'extreuen automàticament les oracions que més s'ajusten a uns criteris determinats. Els sistemes més sofisticats són capaços d'inserir en el resum elements lèxics per assegurar-ne la cohesió.
2. Els d'abstracció: no solament extreuen les frases més representatives sinó que a més generen un document nou amb una altra redacció a partir de la informació de la font. És un procediment difícil que encara es troba a les beceroles.
3. Els gràfic-relacionals: a partir de la comparació de documents s'estudien les similituds i diferències i s'executen gràfics i mapes d'informació. La base per fer-ho són els algorismes gràfics i les tècniques vectorials.

Recurs bibliogràfic

Trobareu un article sobre els sistemes de resum automàtic realitzat pel professor de la Universitat Oberta de Catalunya Salvador Climent Roca i exemples de resum automàtics de l'article duts a terme per diferents sistemes.

http://www.uoc.edu/humfil/digithum/digithum3/catala/Art_Climent_cat/Climent/climent.html

Sigui el tipus de resum que sigui l'important és la qualitat per evitar qualsevol judici erroni sobre el contingut del document.

18

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 16 d'Argumenta ha estat elaborada per Anna Estapé Mirabent. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 16. Vull fer un resum adequat. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

